iiij°. Vol non occidat sup uacuā diam
viam. Exēplū i uitis pr̄m. Abbas agathon solebat dicere. Nūq̄ dormiui
ner lutem hūtem meā dormire p̄mi
si q̄ tū ad uirtutē meā p̄tinuit. misi
p̄us i pace reūterer cum eo. Item i
satisfaciendo debet sic cauere a mod
superbo ul' affectate q̄ satisfactō, p̄sit
ad curandum est. Vñ abbas ioseph in
libro collationū. Fraudiā frīs eā
sine racione eo modo quo suā aurē
desidet fr̄. Preter hoc bene dicit ur
sanctus quicūq; cōmisa rē. id est q̄
cūq; alio grē verbi malu quia p̄t
oīa mala reduci ad aliq̄d istorum
leseris aliquē. qd' scilicet genus le
sionis est valde graue. Memineūt
id est nō omittat sicut fact obliuio
sus. qui ex obliuione omittit sentire qd' debet. quātocūq; id est si mora
quia debitū est. et non potest p̄ma
auctoritate plongari satisfactō
curare qd' fcat. id est tali satisfactōe
que sit curatiue plage illate de q̄
plus est curandum q̄ de graua ul'
amicaca frīs ul' alijs huiusmodi.
Sed dīcet aliquis que sit huiusmōi
satisfactio ad quā tenet̄ ille qui
lesit aliū verbo. Rūsio triplex p̄t
esse huiusmōi satisfactio. Una est
per ūba ut cū quis petit ueniam
de offensa ab offenso. Hic fēebat
augustinus sēbens Ihō. et dicens.
Obsecro te p̄ māsuetudinē ihū x̄ⁱ
si lesi te ignosce mihi. Alia est per
corpis humiliationem sicut fecit se
mei dauid cui maledixerat. Reg.
xvi°. Semei p̄stratus cora rege dix
ad eum. Dē reputes mihi dñe ad
iniquitatem neq; memineris iniuriā
serui tui. Alia est per obsequia sicut
iacob muneribus voluit placare e
sau frēm suū. Roma. xij. Si esurie
rit inimicus tuus ba illum q̄ dicēt
per hoc placabis eū. et redibit ai
tua. Si grat̄ nūq̄ tenet̄ quilibet
offendens ad omnes huiusmōi satis
factiones. Intendū est q̄ nō quia sic
ledens aliū i rebus nō tenet̄ nisi ad cū
q̄ntatē rei restituēde ita et offendēs
verbo nō tenet̄ ad oīa satisfactōes
sed ad certā sēm q̄titatē offense q̄si
offensus petat minus p̄t sufficere
offendenti satisfacere sēm arbitriū
bom uiri q̄ius laudabile esset plus
debito pro pace frīs facere l' h. casu.
Sed iterū p̄t q̄ uerū offendens teat
ad reconciliandū frem stans ante q̄m
accedat ad offerendū aliq̄d dōō m
altari. cū hoc uideat dūs mandare
Mathi v°. Rūsio. Aut offensus ē absens
ul' p̄sens. si ē absens sufficit offen
denti p̄positum satisfaciendi si mora
cū potuerit sicut i restitutionibus. ul'
oportet q̄ uadat i hoc casu pedibus sed
sufficit ut ad sēm augustinū. Si uō
est p̄ns aut fuit leuis offensa. uta q̄d
credit̄ offensi fuiter turbati uel
q̄ius si leuis potest differi satisfō
usq; ad tēpus moderatū. Si uō gra
uis debet sine mora satisfieri tū rōe
debiti. q̄d oīi die debet. tū ratione
caritatis frīne. quia debet dare opā
q̄ ira frīs non crescat ymo cedere.
Sed nūq̄ plat̄us in religione p̄t ē
mittere huiusmōi satisfactionem fa
ciendā subdito suo pro offensa sibi
facta. cū de iure naturali uidet esse
ut ei satisfaciat. i quo nō p̄t dispen
sare. Rūsio p̄t dici q̄ sic sicut et p̄t
remittē debitū pecunie. quia sicut
bona sibi debita sūt i p̄tate prelati
ta et p̄sona sua. nec relaxat in hoc
uis naturale. quia reputet in hoc
casu fieri subdito q̄d fit plato. Sed
esto q̄ aliquis offendit aliū verbo
in secreto et petit offensi satisfactio
nem i publico nūq̄ tenet̄ ad huius
modi satisfactionē offendēs. Vel
cōtra offendit aliquis aliquem
i publico vult satisfacere i secreto
tñ nūq̄ suffiat ei. Rūsio ad p̄mū
nō tenet̄ nisi forte q̄d frēm fuit
i secreto publicatū fuisset. sicut fur
q̄d latenter accepit nō tenet̄ publi

ce restituere. Ad 2m dicendū q̄ non
suffiat. Et est argumentū ad hoc Iul'
xvi°. de paulo au publice cōtēpnato
ad tacendū nō sufficat occulte libeari
sed publice. Potest etiā ju sic aliq̄s
ponit culpam alij. Iesus nō uult re
ape sanctōnē a ledente nisi dicat se
mentitū fuisse. nūq̄ tenet̄ ad hoc
tēs. Rūsio si offendens sat se dixisse
uerū nullomō debet grauari dicere
nec hoc debet ab eo requiri. Si autē
sat uel credit se dixisse falsū ul' tētū
q̄ bene debet licet cum dampno fa
me sue dicere. q̄ sat uel credit se dix
isse falsum ul' dubiū sēm q̄d habz
m conscīa sua sicut tenet̄ quis restī
tuere rem ablatā cū dāpno rei sue
p̄tis dicere aliqua alleuiatiua
alpā suā. uidelicet q̄ ex animi p
turbatione dixit illud. ul' q̄ ita au
dierat uel credebat tūc licet modo
reputet falsū. Ad hoc aut̄ q̄ dicat
se mentitum fuisse nō tenet̄ quis p
hoc reuelaret secretū mentis sue
pri. q̄d sibi multū nocet et alij nō
prodesset. quia ita instaurat fama
alij per hoc q̄ recognoscat se falsū
dixisse. sicut si diceret se mentitū
fuisse. Deinde sciendū q̄ si aliq̄s
fiat q̄d scilicet i se est pro habenda
pace alterius. licet hic non possit
sufficiat hoc p̄t quo ad deum preter
q̄d dicat ap̄lus. Roma xij°. Si fieri
potest q̄d in vobis est cum oīb⁹
hoīb⁹ pacē hītes. De remissiōe
fene iniurie. Cap. Centes. I nūq̄m

Quia 2m nōndū q̄ tuenient
quidā qui ita discordes sūt
ad remittendū iniurias q̄ uix uel
nūq̄ p̄t induci ad remittendū iniu
riam. Isti nō sūt uere xp̄iani qui i
q̄ntur ad hīdum cor molle ad
pietatē. sed sūt sicut idei sīt unitō
ne diuri ad uindictam volentes hīe
oculū pro oculo et similia. ymo sūt
sicut holofernes gentilis de quo iu
dith ix°. dicit̄ q̄ feritatē animi
eius mitigare non poterāt. ymo
q̄d penis est sicut dyas de quo dicit
Gregy q̄ nullomō p̄t placari obse
quio. Conf' hos est q̄d dicit̄ de cessā
q̄ nullū solebat obluisa nisi iu
riarū. Certū est iterū q̄ seneca ma
gister neronis scripsit ad eū libū de
clemētia. q̄ sēm tullium est uirtus
per quā animus i odiū alicuius cōtra
tus benignitate retinet̄. Scriptū
est eiā apud natales q̄ leo parc
pstratis. Nūa ymo miseranda
res monarchia mūdi tradit oblu
ioni iuriaꝝ. Ihūs crudelissimo
hoīi sīme psuadit clemenciam
remissionis. Rex aīalū et crude
lissimi parc pstratis. et uilis ho
mūcio non uult ūmittere īse de
lingi. Preterea dicat ap̄lus Colo.
iij°. Donates vobismetipsis si q̄s
aduersus aliq̄s habet querelam.
Ite scōz est non solū remittere
sed eciam būfacere iumas put
dicit̄ Mathi v°. Item xp̄s pissime
orauit pro crucifigentibus. Luce
xxiij°. pater ignosce eis quia nes
cūt q̄ facūt. Tcz longe q̄ fuit a
doctrina ap̄lica a sanctōz vita
a xp̄i exemplo qui remittere
nolūt offendentibus eos. Preterea
ille qui nō remittit hoībus nec
deus remittit p̄tā sua. Mathi
vi°. Si nō dimiserūs nec p̄r vē
dimittet vobis p̄tā vra. ymo
q̄d penis est dimissa repetit ut
patet i exemplo de seruo cui pī
familias dimiserat decē milia
talēta. q̄ repetijt. quia nō dimi
serat q̄ seruo suo. Mathi xviij°. ymo
q̄d magis timendū est cū
graui pena extorsit tradens eū
tortoribus sicut ibidem dicitur et
subditur. sic et p̄r meus celestis
faciet vobis si non dimiseritis
unusq̄sq; frī suo de cordibus vīs.
Istō dicitur Extra iij°. Cor durū salu
cet ad ūmittendū. male hēbit m
nouissimo quia scilicet nō fuit
et re[missionē] ymo remissa re